

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**

**Методичні рекомендації
до вивчення навчальної дисципліни**

«Основи зовнішньоекономічної діяльності»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньої програми «Митна справа та оціночна діяльність»

**Ужгород
2024**

УДК 339.9(072)

О-72

Основи зовнішньоекономічної діяльності: методичні поради та програма вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування освітньої програми «Митна справа та оціночна діяльність» / Укладачі: М.М. Пітюлич, Г.М. Кампо. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ». 2024. 38 с. (укр.мова)

Укладачі:

Пітюлич Михайло Михайлович – д.е.н., проф., професор кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»;

Кампо Георгіна Михайлівна – к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ».

Рецензент:

Мікловда Василь Петрович - д.е.н., проф., член-кор. НАН України, професор кафедри економіки та підприємництва ДВНЗ «УжНУ».

Відповідальний за випуск:

Огородник Валерія Олегівна – к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ».

*Затверджено на засіданні
кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»,
протокол №1 від 29 серпня 2024 року.*

© ДВНЗ «УжНУ», 2024

© Пітюлич М.М., Кампо Г.М., 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ	9
7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	29
8. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	30
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	35

ВСТУП

В умовах глобалізації економічних процесів і постійної інтеграції національних економік у світову економічну систему, знання основ зовнішньоекономічної діяльності стає критично важливим для підготовки фахівців, здатних ефективно працювати на міжнародних ринках. Дисципліна "Основи зовнішньоекономічної діяльності" є важливою складовою навчального плану, що забезпечує студентів глибокими знаннями і практичними навичками, необхідними для успішного ведення зовнішньоекономічної діяльності в сучасних умовах.

Мета цих методичних рекомендацій – допомогти викладачам і студентам зрозуміти ключові аспекти курсу, оптимізувати процес навчання і підвищити ефективність засвоєння матеріалу. Рекомендації містять структуровану інформацію про основні теми курсу, методи викладання, оцінювання знань та практичні вправи, що сприяють розвитку аналітичних і практичних навичок у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

У цих методичних рекомендаціях представлено докладний план лекцій, практичних занять і семінарів, а також приклади кейсів, які допоможуть студентам краще зрозуміти реальні ситуації, з якими вони можуть зіткнутися в своїй професійній діяльності. Важливе місце відведено також розгляду сучасних тенденцій і викликів у сфері міжнародної економіки, що дозволить студентам адаптувати отримані знання до умов швидко змінюваного глобального середовища.

Ці рекомендації мають на меті забезпечити якісне навчання та підготовку компетентних спеціалістів у сфері зовнішньоекономічної діяльності, які здатні ефективно взаємодіяти з міжнародними партнерами, здійснювати аналіз ринків, розробляти стратегії виходу на міжнародні ринки і управляти зовнішньоекономічними ризиками.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120	3
Кількість модулів – 2	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	6
	Лекції:
	24
	Практичні (семінарські):
Вид підсумкового контролю: екзамен	20
	Лабораторні:
Форма підсумкового контролю: письмова	Самостійна робота:
	60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи зовнішньоекономічної діяльності**» формування у студентів системи теоретичних знань та набуття практичних навичок у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування, митної справи та оціночної діяльності та у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

ФК12. Розуміння основ митного адміністрування, процесу експертизи товарів, визначення митної вартості товарів, методики визначення митних платежів та шляхів мінімізації митних ризиків при здійсненні зовнішньоекономічних операцій;

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Основи зовнішньоекономічної діяльності**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 2.1. Вступ до спеціальності: фінанси, банківська справа та страхування

ВК 2.1. Фінансово-економічна грамотність

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Основи зовнішньоекономічної діяльності**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем	ПР01
Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	ПР03
Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПР07
Вміти застосовувати методики визначення митних платежів, мінімізувати митні платежі та ризики при здійсненні зовнішньоекономічних операцій, здійснювати митне адміністрування, визначати митну вартість товарів.	ПР24

Очікувані результати навчання які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи зовнішньоекономічної діяльності**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Розкрити сутність зовнішньоекономічної діяльності економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем	ПР01
Виділяти особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	ПР03
Називати принципи, визначати методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері зовнішньоекономічної діяльності.	ПР07
Вміти застосовувати методики визначення митних платежів, мінімізувати митні платежі та ризики при здійсненні зовнішньоекономічних операцій, здійснювати митне адміністрування, визначати митну вартість товарів.	ПР24

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. «Теоретико-методичні та правові основи зовнішньоекономічної діяльності»

Тема 1. Сутність та особливості зовнішньоекономічної діяльності

Поняття зовнішньоекономічної діяльності, головні передумови, основні фактори розвитку ЗЕД, ознаки та методи зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, їх класифікація. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності, їх класифікація. Показники, що характеризують функціонування ЗЕД країни й підприємства.

Тема 2. Теорії управління зовнішньоекономічною діяльністю

Еволюція поглядів на управління зовнішньоекономічною діяльністю. Перші теорії зовнішньої торгівлі й управління зовнішньоекономічною діяльністю: меркантилізм, теорія абсолютних переваг А. Сміта, теорія відносних переваг Д. Рікардо – Р. Торренса. Сучасні концепції ЗЕД: теорія Хекшера-Оліна, Леонтьєва та ін. Сучасна система управління ЗЕД.

Тема 3. Система державного регулювання ЗЕД

Етапи розвитку зовнішньоекономічної діяльності і управління нею в Україні. Нормативно-правове забезпечення регулювання ЗЕД. Суть, мета і принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Типи зовнішньоторговельної політики держави: протекціонізм та політика вільної торгівлі. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, їх функції.

Тема 4. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Сучасна митна політика України. Мито та його функції. Класифікація мита. Вплив країни походження товару на застосування засобів тарифного регулювання. Поняття митної вартості та методи її визначення. Класифікація товарів для цілей митного оформлення. Митні документи

Тема 5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічних операцій

Суть та класифікація нетарифних методів регулювання зовнішньоекономічних операцій. Методи кількісних обмежень та особливості їх використання в Україні. Методи прихованого протекціонізму Методи стимулювання експорту (фінансові методи) Правові методи регулювання ЗЕД.

Тема 6. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Механізм валютного регулювання. Об'єкт і інструменти валютного регулювання.

Змістовний модуль 2. «Зовнішньоекономічні операції та їх забезпечення»

Тема 7. Зовнішньоекономічні операції

Суть та види зовнішньоекономічних операцій. Експортно-імпортні операції та порядок їх укладання. Реекспортні та реімпортні операції. Поняття та форми товарообмінних операцій. Бартерні операції. Торговельні компенсаційні операції. Зустрічні закупівлі. Операції з давальницькою сировиною. Операції промислового співробітництва

Тема 8. Структура та зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу

Суть і особливості оформлення зовнішньоторгового контракту. Типовий міжнародний контракт купівлі – продажу товарів. Зміст зовнішньоекономічного контракту . Ціна міжнародного контракту. Умови платежів та розрахунків за експортно/імпортними операціями

Тема 9. Роль транспорту в зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Суть міжнародних транспортних операцій. Особливості транспортних послуг. Види транспорту. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. Зміст транспортних операцій. Організація міжнародних перевезень основними видами транспорту. Морські перевезення. Залізничні перевезення. Автомобільні перевезення. Повітряні перевезення.

Тема 10. Страхування ризиків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності

Види ризиків та способи їх страхування. Валютні ризики та способи їх мінімізації. Основні ризики, що виникають при митному оформленні товарів та предметів. Транспортні ризики та особливості їх страхування.

6. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

План практичних занять до теми 1: Сутність та особливості зовнішньоекономічної діяльності

1. Вступ до теми

- **Огляд сутності зовнішньоекономічної діяльності:** визначення терміна, його значення для національної економіки.
- **Цілі та завдання практичного заняття:** ознайомлення з планом роботи, очікувані результати.

2. Теоретичний аспект

- **Розгляд основних концепцій зовнішньоекономічної діяльності:** міжнародна торгівля, інвестиції, валютні відносини.
- **Обговорення ключових термінів та понять:** експорт, імпорт, торговельний баланс, міжнародні фінанси, економічні інтеграції.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз реальних кейсів

- **Завдання:** Аналіз конкретних прикладів зовнішньоекономічної діяльності підприємств.
- **Діяльність:** Розгляд кейсів на основі публікацій, звітів і статистичних даних.
- **Мета:** Визначити особливості зовнішньоекономічної діяльності в різних країнах або галузях.

3.2. Вивчення міжнародної торгівлі

- **Завдання:** Вивчити правила і процедури міжнародної торгівлі на основі конкретних товарів або послуг.
- **Діяльність:** Провести аналіз торгових бар'єрів, тарифів, нетарифних регуляторних заходів.
- **Мета:** Оцінити вплив різних факторів на міжнародну торгівлю.

3.3. Оцінка інвестиційної діяльності

- **Завдання:** Дослідити різні форми міжнародних інвестицій та їх вплив на економіку країни.
- **Діяльність:** Провести аналіз прямих іноземних інвестицій (FDI), портфельних інвестицій, інвестиційних угод.
- **Мета:** Розуміння впливу інвестицій на економічний розвиток та національні ринки.

3.4. Аналіз валютних операцій

- **Завдання:** Ознайомитися з механізмами валютного обміну та їх впливом на зовнішньоекономічну діяльність.
- **Діяльність:** Вивчити валютні курси, фінансові інструменти, ризики валютних операцій.
- **Мета:** Розуміння ролі валютних курсів у міжнародній торгівлі та інвестиціях.

3.5. Оцінка зовнішньоекономічної політики

- **Завдання:** Розглянути стратегії державної політики в сфері зовнішньоекономічних відносин.

- **Діяльність:** Аналіз державних політик і їх впливу на зовнішньоекономічну діяльність.

- **Мета:** Зрозуміти, як державна політика впливає на міжнародні економічні відносини.

4. Обговорення та підведення підсумків

- **Звіт студентів:** Презентація результатів практичних завдань.

- **Дискусія:** Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, та можливих рішень.

- **Оцінювання:** Оцінка виконаних завдань, надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

- **Рекомендації:** Подальші джерела для самостійного вивчення теми, корисні літературні та онлайн-ресурси.

- **Завдання на самостійну роботу:** Підготовка до наступного заняття, додаткові вправи для поглиблення знань.

План практичних занять для теми 2: Теорії управління зовнішньоекономічною діяльністю

План практичних занять

1. Вступ до теми

- **Огляд сутності теорій управління зовнішньоекономічною діяльністю:**

- Визначення терміна "управління зовнішньоекономічною діяльністю".
- Значення теорій управління для ефективного здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

- **Цілі та завдання практичного заняття:**

- Ознайомлення з планом роботи.
- Очікувані результати: розуміння основних теорій управління, їх значення і застосування в практиці.

2. Теоретичний аспект

- **Розгляд основних теорій управління зовнішньоекономічною діяльністю:**

- **Теорії міжнародної торгівлі:**
 - Класичні теорії (теорія абсолютних переваг, теорія порівняльних переваг).
 - Неокласичні теорії (модель факторів продуктивності, теорія життєвого циклу продукту).
- **Теорії конкурентних переваг:**
 - Модель Портера (основні конкурентні стратегії, ланцюг вартості).
- **Інституційний підхід:**
 - Роль інститутів і державної політики у міжнародній економіці.
- **Обговорення ключових термінів та понять:**
 - Конкурентні переваги, глобальні стратегії, інституційне середовище.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз реальних кейсів

- **Завдання:** Аналіз застосування теорій управління зовнішньоекономічною діяльністю в реальних компаніях.

- **Діяльність:** Розгляд кейсів на основі публікацій, звітів і статистичних даних.
- **Мета:** Визначити, як різні теорії впливають на управлінські рішення у зовнішньоекономічній діяльності.

3.2. Вивчення міжнародної торгівлі з точки зору теорій управління

- **Завдання:** Вивчити застосування теорій управління для оптимізації міжнародної торгівлі.
- **Діяльність:** Аналіз торгових бар'єрів, стратегій входу на ринки, методів позиціонування товарів.
- **Мета:** Оцінити, як теорії управління допомагають у вирішенні проблем міжнародної торгівлі.

3.3. Оцінка інвестиційної діяльності згідно з теоріями управління

- **Завдання:** Дослідити, як теорії управління впливають на міжнародні інвестиції.
- **Діяльність:** Аналіз прямих іноземних інвестицій (FDI), портфельних інвестицій, інвестиційних угод на основі теорій управління.
- **Мета:** Розуміння впливу теоретичних підходів на управління інвестиціями.

3.4. Аналіз валютних операцій в контексті теорій управління

- **Завдання:** Ознайомитися з теоретичними аспектами валютного обміну та його впливом на управління зовнішньоекономічною діяльністю.
- **Діяльність:** Вивчення валютних курсів, фінансових інструментів, ризиків валютних операцій з урахуванням теоретичних підходів.
- **Мета:** Розуміння, як теорії управління валютними операціями впливають на зовнішньоекономічну діяльність.

3.5. Оцінка державної політики з точки зору теорій управління

- **Завдання:** Розглянути, як державна політика та теорії управління взаємодіють у сфері зовнішньоекономічних відносин.
- **Діяльність:** Аналіз державних стратегій і їх впливу на зовнішньоекономічну діяльність, застосування теоретичних підходів.
- **Мета:** Зрозуміти, як теорії управління допомагають формувати та коригувати державну політику.

4. Обговорення та підведення підсумків

- **Звіт студентів:**
 - Презентація результатів практичних завдань.
- **Дискусія:**
 - Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, та можливих рішень.
- **Оцінювання:**
 - Оцінка виконаних завдань.
 - Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

- **Рекомендації:**
 - Подальші джерела для самостійного вивчення теми.
 - Корисні літературні та онлайн-ресурси.
- **Завдання на самостійну роботу:**
 - Підготовка до наступного заняття.
 - Додаткові вправи для поглиблення знань і застосування теорій у практиці.

План практичних занять для теми 3: Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

План практичних занять

1. Вступ до теми

• Огляд сутності системи державного регулювання ЗЕД:

- Визначення терміна "державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності".

- Значення і роль державного регулювання у забезпеченні ефективного функціонування зовнішньоекономічної діяльності.

• Цілі та завдання практичного заняття:

- Ознайомлення з планом роботи.
- Очікувані результати: розуміння основних функцій і механізмів державного регулювання, їх впливу на зовнішньоекономічну діяльність.

2. Теоретичний аспект

• Розгляд основних складових системи державного регулювання ЗЕД:

◦ Правові основи:

- Законодавчі акти, які регулюють ЗЕД (національне і міжнародне законодавство).

- Основи міжнародних угод та договорів.

◦ Інституційні органи:

- Огляд ключових державних органів, що відповідають за регулювання ЗЕД (міністерства, митні органи, регулятори тощо).

◦ Механізми регулювання:

- Регуляторні інструменти (тарифи, квоти, експортно-імпортні ліцензії, нетарифні бар'єри).

- Політика валютного регулювання та контролю.

• Обговорення ключових термінів та понять:

- Тарифні та нетарифні бар'єри, експортно-імпортні квоти, митні ставки, антидемпінгові заходи.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз правових аспектів

- **Завдання:** Проаналізувати законодавчі акти, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність у вашій країні.

- **Діяльність:** Розгляд законодавчих актів, урядових постанов і нормативних документів.

- **Мета:** Розуміння правових основ і регуляторних вимог, які впливають на зовнішньоекономічну діяльність.

3.2. Вивчення діяльності інституційних органів

- **Завдання:** Дослідити роль і функції ключових державних органів у регулюванні ЗЕД.

- **Діяльність:** Аналіз функцій, структури та діяльності органів, таких як митні служби, міністерства економіки, торгові палати.

- **Мета:** Зрозуміти, як різні органи взаємодіють для забезпечення ефективного регулювання ЗЕД.

3.3. Оцінка регуляторних механізмів

• **Завдання:** Провести аналіз регуляторних механізмів, які використовуються для управління зовнішньоекономічною діяльністю.

• **Діяльність:** Аналіз тарифів, квот, експортно-імпортних ліцензій, нетарифних бар'єрів і їх впливу на бізнес.

• **Мета:** Оцінити ефективність і вплив різних інструментів регулювання на зовнішньоекономічну діяльність.

3.4. Аналіз валютного регулювання

• **Завдання:** Ознайомитися з механізмами валютного регулювання та контролю.

• **Діяльність:** Аналіз валютних курсів, політики валютного контролю, фінансових інструментів і ризиків.

• **Мета:** Розуміння впливу валютного регулювання на зовнішньоекономічну діяльність та бізнес.

3.5. Оцінка державної політики у сфері ЗЕД

• **Завдання:** Розглянути стратегії та політику держави у сфері зовнішньоекономічних відносин.

• **Діяльність:** Аналіз державних стратегій і їх вплив на зовнішньоекономічну діяльність, розробка пропозицій щодо покращення політики.

• **Мета:** Зрозуміти, як державна політика формує зовнішньоекономічне середовище та вплине на підприємства.

4. Обговорення та підведення підсумків

• Звіт студентів:

- Презентація результатів практичних завдань.

• Дискусія:

- Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, та можливих рішень.

• Оцінювання:

- Оцінка виконаних завдань.
- Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

• Рекомендації:

- Подальші джерела для самостійного вивчення теми.
- Корисні літературні та онлайн-ресурси.

• Завдання на самостійну роботу:

- Підготовка до наступного заняття.
- Додаткові вправи для поглиблення знань і застосування теорій у практиці.

План практичних занять для теми 4: Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

План практичних занять

1. Вступ до теми

• Огляд сутності митного регулювання:

- Визначення терміна "митне регулювання".
- Значення митного регулювання для зовнішньоекономічної діяльності.

• Цілі та завдання практичного заняття:

- Ознайомлення з планом роботи.

- Очікувані результати: розуміння функцій митного регулювання, знання основних митних процедур і документів.

2. Теоретичний аспект

• Основи митного регулювання:

- **Митні органи і їх функції:**

- Роль митних служб у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.
- Основні завдання та повноваження митних органів.

- **Митні процедури і документи:**

- Процедури імпорту та експорту.
- Основні митні документи (заявка на митне оформлення, митна декларація, товарно-транспортні накладні).

- **Митні тарифи і збори:**

- Види митних тарифів (адвалорні, специфічні, комбіновані).
- Митні збори і податки.

- **Митні пільги та преференції:**

- Види митних пільг (антидемпінгові мита, спеціальні режими).
- Процедури отримання митних преференцій.

• Обговорення ключових термінів і понять:

- Митний контроль, митна декларація, митний тариф, митні збори.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз митних процедур

- **Завдання:** Проаналізувати процедури митного оформлення для імпорту і експорту товарів.

- **Діяльність:** Розгляд та обговорення реальних прикладів митних процедур на основі публікацій і регуляторних документів.

- **Мета:** Розуміння етапів митного оформлення та вимог до документів.

3.2. Заповнення митних документів

- **Завдання:** Заповнити митну декларацію та інші супутні документи для вигаданих товарів.

- **Діяльність:** Практична робота з реальними формами митних декларацій і документації.

- **Мета:** Набути навичок правильної підготовки митних документів.

3.3. Оцінка митних тарифів і зборів

- **Завдання:** Розрахувати митні тарифи і збори для різних товарів відповідно до чинного законодавства.

- **Діяльність:** Провести розрахунки митних тарифів та зборів, використовуючи таблиці тарифів та формули.

- **Мета:** Розуміння механізмів розрахунку митних зборів і їх впливу на вартість товарів.

3.4. Аналіз митних пільг і преференцій

- **Завдання:** Розглянути можливості отримання митних пільг та преференцій для підприємств.

- **Діяльність:** Аналізувати випадки, коли підприємства користуються митними пільгами, і оцінити ефективність таких пільг.

- **Мета:** Зрозуміти як митні пільги можуть вплинути на зовнішньоекономічну діяльність.

3.5. Оцінка впливу митного регулювання на бізнес

• **Завдання:** Провести аналіз впливу митного регулювання на бізнес-процеси компанії.

• **Діяльність:** Розгляд прикладів реальних бізнес-кейсів, оцінка проблем і можливих рішень.

• **Мета:** Оцінити, як митне регулювання впливає на ефективність бізнесу.

4. Обговорення та підведення підсумків

• Звіт студентів:

○ Презентація результатів практичних завдань.

• Дискусія:

○ Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, та можливих рішень.

• Оцінювання:

○ Оцінка виконаних завдань.

○ Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

• Рекомендації:

○ Подальші джерела для самостійного вивчення теми.

○ Корисні літературні та онлайн-ресурси.

• Завдання на самостійну роботу:

○ Підготовка до наступного заняття.

○ Додаткові вправи для поглиблення знань, такі як аналіз змін у митному законодавстві або дослідження нових митних режимів.

План практичних занять для теми 5: Нетарифне регулювання зовнішньоекономічних операцій

План практичних занять

1. Вступ до теми

• Огляд сутності нетарифного регулювання:

○ Визначення терміна "нетарифне регулювання".

○ Значення нетарифного регулювання для зовнішньоекономічних операцій.

• Цілі та завдання практичного заняття:

○ Ознайомлення з планом роботи.

○ Очікувані результати: розуміння нетарифних інструментів регулювання, їх механізмів і впливу на зовнішньоекономічну діяльність.

2. Теоретичний аспект

• Основи нетарифного регулювання:

○ Типи нетарифних бар'єрів:

▪ Квоти (імпортні, експортні).

▪ Ліцензування (експортно-імпортні ліцензії).

▪ Антидемпінгові заходи.

▪ Субсидії та компенсаційні мита.

▪ Санітарні та фітосанітарні норми.

○ Механізми нетарифного регулювання:

▪ Вплив нетарифних заходів на ринок і торговельні потоки.

▪ Процедури впровадження та контролю нетарифних заходів.

- **Міжнародні угоди і стандарти:**
- Роль Світової організації торгівлі (СОТ) у регулюванні нетарифних бар'єрів.

- Основні угоди і стандарти (Технічні бар'єри у торгівлі, Угоди про санітарні та фітосанітарні заходи).

- **Обговорення ключових термінів і понять:**

- Квоти, ліцензування, антидемпінг, субсидії, санітарні норми.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз нетарифних бар'єрів

- **Завдання:** Проаналізувати різні види нетарифних бар'єрів, що використовуються в міжнародній торгівлі.

- **Діяльність:** Розгляд і обговорення прикладів нетарифних бар'єрів на основі публікацій і регуляторних документів.

- **Мета:** Зрозуміти різні форми нетарифних бар'єрів і їх вплив на міжнародну торгівлю.

3.2. Заповнення ліцензійних форм

- **Завдання:** Заповнити форми для отримання експортних і імпорتنих ліцензій.

- **Діяльність:** Практична робота з формами ліцензій, їх заповнення і подача.

- **Мета:** Набути навичок правильної підготовки та подачі документів для отримання ліцензій.

3.3. Оцінка антидемпінгових заходів

- **Завдання:** Проаналізувати застосування антидемпінгових заходів для захисту національного ринку.

- **Діяльність:** Аналіз випадків застосування антидемпінгових мит і заходів, розрахунків їх впливу на ринок.

- **Мета:** Розуміння ефективності антидемпінгових заходів у захисті національних виробників.

3.4. Аналіз санітарних та фітосанітарних норм

- **Завдання:** Ознайомитися з вимогами санітарних та фітосанітарних норм у міжнародній торгівлі.

- **Діяльність:** Розгляд і обговорення норм і стандартів, які використовуються для регулювання якості і безпеки товарів.

- **Мета:** Розуміння впливу санітарних та фітосанітарних норм на імпорт і експорт товарів.

3.5. Оцінка впливу нетарифного регулювання на бізнес

- **Завдання:** Провести аналіз впливу нетарифних заходів на бізнес-процеси компанії.

- **Діяльність:** Розгляд прикладів реальних бізнес-кейсів, оцінка проблем і можливих рішень.

- **Мета:** Оцінити, як нетарифні бар'єри впливають на ефективність бізнесу і розробити стратегії для їх подолання.

4. Обговорення та підведення підсумків

- **Звіт студентів:**

- Презентація результатів практичних завдань.

- **Дискусія:**

- Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, та можливих рішень.

- **Оцінювання:**

- Оцінка виконаних завдань.
- Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

- **Рекомендації:**

- Подальші джерела для самостійного вивчення теми.
- Корисні літературні та онлайн-ресурси.

- **Завдання на самостійну роботу:**

- Підготовка до наступного заняття.
- Додаткові вправи для поглиблення знань, такі як аналіз змін у нетарифному регулюванні або дослідження нових нетарифних заходів.

План практичних занять для теми 5: Нетарифне регулювання зовнішньоекономічних операцій

План практичних занять

1. Вступ до теми

- **Огляд сутності нетарифного регулювання:**

- Визначення терміна "нетарифне регулювання".
- Значення нетарифного регулювання для зовнішньоекономічних операцій.

- **Цілі та завдання практичного заняття:**

- Ознайомлення з планом роботи.
- Очікувані результати: розуміння нетарифних інструментів регулювання, їх механізмів і впливу на зовнішньоекономічну діяльність.

2. Теоретичний аспект

- **Основи нетарифного регулювання:**

- **Типи нетарифних бар'єрів:**

- Квоти (імпортні, експортні).
- Ліцензування (експортно-імпортні ліцензії).
- Антидемпінгові заходи.
- Субсидії та компенсаційні мита.
- Санітарні та фітосанітарні норми.

- **Механізми нетарифного регулювання:**

- Вплив нетарифних заходів на ринок і торговельні потоки.
- Процедури впровадження та контролю нетарифних заходів.

- **Міжнародні угоди і стандарти:**

- Роль Світової організації торгівлі (СОТ) у регулюванні нетарифних бар'єрів.

- Основні угоди і стандарти (Технічні бар'єри у торгівлі, Угоди про санітарні та фітосанітарні заходи).

- **Обговорення ключових термінів і понять:**

- Квоти, ліцензування, антидемпінг, субсидії, санітарні норми.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз нетарифних бар'єрів

• **Завдання:** Проаналізувати різні види нетарифних бар'єрів, що використовуються в міжнародній торгівлі.

• **Діяльність:** Розгляд і обговорення прикладів нетарифних бар'єрів на основі публікацій і регуляторних документів.

• **Мета:** Зрозуміти різні форми нетарифних бар'єрів і їх вплив на міжнародну торгівлю.

3.2. Заповнення ліцензійних форм

• **Завдання:** Заповнити форми для отримання експортних і імпорتنих ліцензій.

• **Діяльність:** Практична робота з формами ліцензій, їх заповнення і подача.

• **Мета:** Набути навичок правильної підготовки та подачі документів для отримання ліцензій.

3.3. Оцінка антидемпінгових заходів

• **Завдання:** Проаналізувати застосування антидемпінгових заходів для захисту національного ринку.

• **Діяльність:** Аналіз випадків застосування антидемпінгових мит і заходів, розрахунок їх впливу на ринок.

• **Мета:** Розуміння ефективності антидемпінгових заходів у захисті національних виробників.

3.4. Аналіз санітарних та фітосанітарних норм

• **Завдання:** Ознайомитися з вимогами санітарних та фітосанітарних норм у міжнародній торгівлі.

• **Діяльність:** Розгляд і обговорення норм і стандартів, які використовуються для регулювання якості і безпеки товарів.

• **Мета:** Розуміння впливу санітарних та фітосанітарних норм на імпорт і експорт товарів.

3.5. Оцінка впливу нетарифного регулювання на бізнес

• **Завдання:** Провести аналіз впливу нетарифних заходів на бізнес-процеси компанії.

• **Діяльність:** Розгляд прикладів реальних бізнес-кейсів, оцінка проблем і можливих рішень.

• **Мета:** Оцінити, як нетарифні бар'єри впливають на ефективність бізнесу і розробити стратегії для їх подолання.

4. Обговорення та підведення підсумків

• Звіт студентів:

○ Презентація результатів практичних завдань.

• Дискусія:

○ Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, та можливих рішень.

• Оцінювання:

○ Оцінка виконаних завдань.

○ Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

• Рекомендації:

- Подальші джерела для самостійного вивчення теми.
- Корисні літературні та онлайн-ресурси.

• Завдання на самостійну роботу:

- Підготовка до наступного заняття.
- Додаткові вправи для поглиблення знань, такі як аналіз змін у нетарифному регулюванні або дослідження нових нетарифних заходів.

План практичних занять для теми 6: Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

План практичних занять

1. Вступ до теми

• Огляд сутності валютного регулювання:

- Визначення терміна "валютне регулювання".
- Значення валютного регулювання для зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

• Цілі та завдання практичного заняття:

- Ознайомлення з планом роботи.
- Очікувані результати: розуміння основ валютного регулювання в Україні, знання основних інструментів і процедур.

2. Теоретичний аспект

• Основи валютного регулювання в Україні:

- **Законодавча база:**
 - Основні закони та постанови, що регулюють валютні відносини в Україні (Закон України "Про валюту і валютні операції", постанови НБУ та інші нормативні акти).
- **Валютний контроль і його функції:**
 - Роль Національного банку України (НБУ) у валютному регулюванні.
 - Механізми валютного контролю і моніторингу.
- **Основні інструменти валютного регулювання:**
 - Валютні обмеження і квоти.
 - Валютний курс і його формування.
 - Валютні операції і їх регулювання.
- **Процедури валютного регулювання:**
 - Реєстрація валютних операцій.
 - Вимоги до звітності і документообігу.
- **Міжнародні стандарти і угоди:**
 - Вплив міжнародних угод і стандартів на валютне регулювання в Україні (COT, угоди з ЄС, тощо).

• Обговорення ключових термінів і понять:

- Валютний контроль, валютний курс, валютні операції, валютні обмеження.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз валютного законодавства України

- **Завдання:** Ознайомитися і проаналізувати основні законодавчі акти, що регулюють валютні відносини в Україні.

- **Діяльність:** Розгляд законів, постанов НБУ і інших нормативних документів.

- **Мета:** Розуміння основ правового регулювання валютних операцій.

3.2. Заповнення валютних декларацій

- **Завдання:** Заповнити валютні декларації для різних типів валютних операцій (експорт, імпорт, інвестиції).

- **Діяльність:** Практична робота з формами валютних декларацій і документів.

- **Мета:** Набути навичок правильної підготовки та подачі валютних декларацій.

3.3. Оцінка валютних курсів і їх впливу на бізнес

- **Завдання:** Проаналізувати вплив змін валютного курсу на зовнішньоекономічну діяльність підприємства.

- **Діяльність:** Розрахунок впливу валютних коливань на вартість імпортованих та експортованих товарів.

- **Мета:** Розуміння, як валютні коливання впливають на бізнес-процеси і фінансові результати.

3.4. Аналіз валютних обмежень і квот

- **Завдання:** Ознайомитися з валютними обмеженнями і квотами, що застосовуються в Україні.

- **Діяльність:** Розгляд прикладів застосування валютних обмежень та квот на основі реальних випадків.

- **Мета:** Зрозуміти, як валютні обмеження впливають на зовнішньоекономічні операції.

3.5. Оцінка процедур валютного контролю

- **Завдання:** Проаналізувати процедури валютного контролю і моніторингу.

- **Діяльність:** Розгляд процесу реєстрації валютних операцій, звітності і відповідальності за порушення.

- **Мета:** Розуміння функцій валютного контролю і їх впливу на зовнішньоекономічну діяльність.

4. Обговорення та підведення підсумків

• Звіт студентів:

- Презентація результатів практичних завдань.

• Дискусія:

- Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, і можливих рішень.

• Оцінювання:

- Оцінка виконаних завдань.

- Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

• Рекомендації:

- Подальші джерела для самостійного вивчення теми.

- Корисні літературні та онлайн-ресурси.
- **Завдання на самостійну роботу:**
 - Підготовка до наступного заняття.
 - Додаткові вправи для поглиблення знань, такі як аналіз змін у валютному законодавстві або дослідження нових валютних регуляцій.

План практичних занять для теми 7: Зовнішньоекономічні операції

План практичних занять

1. Вступ до теми

- **Огляд сутності зовнішньоекономічних операцій:**
 - Визначення терміна "зовнішньоекономічні операції".
 - Значення зовнішньоекономічних операцій для підприємства та національної економіки.
- **Цілі та завдання практичного заняття:**
 - Ознайомлення з планом роботи.
 - Очікувані результати: розуміння основних типів зовнішньоекономічних операцій, їх документального супроводження та управлінських аспектів.

2. Теоретичний аспект

- **Основи зовнішньоекономічних операцій:**
 - **Типи зовнішньоекономічних операцій:**
 - Експорт товарів і послуг.
 - Імпорт товарів і послуг.
 - Міжнародні інвестиції.
 - Лізинг і франчайзинг.
 - Міжнародні кредити та фінансування.
 - **Документальне оформлення зовнішньоекономічних операцій:**
 - Основні документи (контракти, інвойси, упаковочні листи, сертифікати походження).
 - Процедури підтвердження і реєстрації документів.
 - **Управлінські аспекти зовнішньоекономічних операцій:**
 - Стратегії управління ризиками.
 - Управління валютними операціями та фінансовими потоками.
 - Роль зовнішньоекономічних операцій у стратегії підприємства.
- **Обговорення ключових термінів і понять:**
 - Експорт, імпорт, контракт, інвойс, сертифікат походження, управління валютними ризиками.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз контрактів на зовнішньоекономічні операції

- **Завдання:** Розглянути та проаналізувати контракт на експорт або імпорт товарів.
- **Діяльність:** Розбір реальних контрактів, виявлення ключових умов, обов'язків сторін і ризиків.
- **Мета:** Розуміння основних умов і вимог контрактів на зовнішньоекономічні операції.

3.2. Заповнення основних документів зовнішньоекономічних операцій

- **Завдання:** Заповнити інвойс, упаковочний лист та інші документи для вигаданих зовнішньоекономічних операцій.

- **Діяльність:** Практична робота з формами документів, їх заповнення і перевірка відповідності вимогам.

- **Мета:** Набути навичок правильного документального супроводження зовнішньоекономічних операцій.

3.3. Оцінка ризиків зовнішньоекономічних операцій

- **Завдання:** Проаналізувати потенційні ризики, що виникають під час здійснення зовнішньоекономічних операцій.

- **Діяльність:** Розгляд сценаріїв і випадків ризиків (валютні, політичні, кредитні), розробка стратегій їх мінімізації.

- **Мета:** Розуміння методів управління ризиками в зовнішньоекономічній діяльності.

3.4. Аналіз міжнародного фінансування

- **Завдання:** Дослідити різні джерела і форми міжнародного фінансування для зовнішньоекономічних операцій.

- **Діяльність:** Розгляд і обговорення умов міжнародних кредитів, інвестицій, лізингу і франчайзингу.

- **Мета:** Розуміння можливостей і умов міжнародного фінансування.

3.5. Розробка стратегії зовнішньоекономічної діяльності

- **Завдання:** Розробити стратегію для підприємства з урахуванням його зовнішньоекономічних операцій.

- **Діяльність:** Розробка стратегій експортно-імпортової діяльності, управління валютними ризиками, фінансування і партнерства.

- **Мета:** Вміння розробити і реалізувати стратегію для зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

4. Обговорення та підведення підсумків

• Звіт студентів:

- Презентація результатів практичних завдань.

• Дискусія:

- Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, та можливих рішень.

• Оцінювання:

- Оцінка виконаних завдань.
- Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

• Рекомендації:

- Подальші джерела для самостійного вивчення теми.
- Корисні літературні та онлайн-ресурси.

• Завдання на самостійну роботу:

- Підготовка до наступного заняття.
- Додаткові вправи для поглиблення знань, такі як аналіз реальних кейсів зовнішньоекономічних операцій або дослідження нових тенденцій у зовнішньоекономічній діяльності.

План практичних занять для теми 8: Структура та зміст міжнародних контрактів купівлі-продажу

План практичних занять

1. Вступ до теми

- **Огляд сутності міжнародних контрактів купівлі-продажу:**

- Визначення терміна "міжнародний контракт купівлі-продажу".
- Значення міжнародних контрактів для зовнішньоекономічної діяльності.

- **Цілі та завдання практичного заняття:**

- Ознайомлення з планом роботи.
- Очікувані результати: розуміння структури та змісту міжнародних контрактів, навички складання та перевірки контрактів.

2. Теоретичний аспект

- **Основи міжнародних контрактів купівлі-продажу:**

- **Структура контракту:**
 - Преамбула (загальні положення, ідентифікація сторін).
 - Предмет контракту (опис товару, кількість, якість).
 - Умови поставки (Incoterms, терміни доставки).
 - Ціна і умови оплати (платіжні умови, валюта).
 - Гарантії та претензії (гарантії якості, процедури рекламаций).
 - Форс-мажор (умови, за яких сторони звільняються від відповідальності).
 - Вирішення спорів (місце і спосіб вирішення спорів, арбітраж).
 - Інші умови (тривалість контракту, особливі умови).
- **Міжнародні правила та стандарти:**
 - Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (CISG).
 - Інкотермс 2020 (умови поставки).
- **Типові помилки при складанні контрактів:**
 - Невірне зазначення умов поставки і оплати.
 - Недостатній опис товару і його якості.
 - Відсутність чітких умов вирішення спорів.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз міжнародного контракту купівлі-продажу

• **Завдання:** Проаналізувати реальний або змодельований міжнародний контракт купівлі-продажу.

• **Діяльність:** Розгляд контракту на предмет відповідності стандартам та вимогам, виявлення слабких місць і помилок.

• **Мета:** Розуміння ключових елементів контракту та їх впливу на виконання угоди.

3.2. Складання міжнародного контракту купівлі-продажу

• **Завдання:** Скласти міжнародний контракт купівлі-продажу на основі конкретного сценарію (наприклад, експорт товару).

• **Діяльність:** Розробка контракту з урахуванням всіх необхідних елементів і вимог.

• **Мета:** Набути навичок складання міжнародних контрактів відповідно до стандартів і вимог.

3.3. Розробка умов поставки за Інкотермс

- **Завдання:** Визначити та описати умови поставки для контракту відповідно до Інкотермс.

- **Діяльність:** Вибір відповідних умов поставки для різних сценаріїв і включення їх в контракт.

- **Мета:** Розуміння і застосування умов Інкотермс у міжнародних контрактах.

3.4. Оцінка механізмів вирішення спорів

- **Завдання:** Аналіз механізмів вирішення спорів, включених в контракт.

- **Діяльність:** Розгляд різних способів вирішення спорів (арбітраж, судовий розгляд), визначення переваг і недоліків.

- **Мета:** Розуміння важливості і вибору ефективних механізмів вирішення спорів.

3.5. Вирішення проблем у контракті

- **Завдання:** Виявити і запропонувати рішення для типових проблем у міжнародному контракті (наприклад, проблеми з якістю товару, затримка в доставці).

- **Діяльність:** Розробка та обговорення можливих шляхів вирішення проблемних ситуацій.

- **Мета:** Знати, як адаптувати контрактні умови для вирішення проблемних ситуацій.

4. Обговорення та підведення підсумків

• Звіт студентів:

- Презентація результатів практичних завдань.

• Дискусія:

- Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань, і можливих рішень.

• Оцінювання:

- Оцінка виконаних завдань.

- Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

• Рекомендації:

- Подальші джерела для самостійного вивчення теми.

- Корисні літературні та онлайн-ресурси.

• Завдання на самостійну роботу:

- Підготовка до наступного заняття.

- Додаткові вправи для поглиблення знань, такі як аналіз різних типів контрактів або дослідження нових стандартів у міжнародному торговому праві.

План практичних занять для теми 9: Роль транспорту в зовнішньоекономічній діяльності підприємства

План практичних занять

1. Вступ до теми

• Огляд сутності ролі транспорту в зовнішньоекономічній діяльності:

- Визначення терміна "транспорт" у контексті зовнішньоекономічної діяльності.

- Значення транспорту для міжнародної торгівлі і підприємств.
- **Цілі та завдання практичного заняття:**
 - Ознайомлення з планом роботи.
 - Очікувані результати: розуміння ролі транспорту в зовнішньоекономічній діяльності, навички оцінки і вибору транспортних рішень.

2. Теоретичний аспект

- **Основи транспортної логістики в зовнішньоекономічній діяльності:**
 - **Типи транспорту:** морський, авіаційний, залізничний, автомобільний, трубопровідний.
 - **Фактори вибору транспортного засобу:** вартість, швидкість, доступність, тип товару.
 - **Транспортні витрати:** пряма і непряма вартість транспортування, вплив на загальні витрати підприємства.
 - **Документальне оформлення і митні процедури:** транспортні документи (B/L, AWB, CMR, і т.д.), митні декларації.
 - **Обговорення ключових термінів і понять:**
 - Інкотермс (умови поставки), FCL, LCL, транзитні документи.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз транспортних витрат для конкретного сценарію

- **Завдання:** Розрахувати і проаналізувати транспортні витрати для зовнішньоекономічної операції.
- **Діяльність:** Виконати розрахунок витрат на основі різних типів транспорту (морський, авіаційний, автомобільний), порівняти їх.
- **Мета:** Розуміння впливу вибору транспорту на загальні витрати.

3.2. Вибір оптимального транспортного рішення

- **Завдання:** Обрати найбільш ефективний транспортний засіб для конкретного товару і маршруту.
- **Діяльність:** Аналіз вимог до транспорту (швидкість, безпека, вартість) і вибір оптимального рішення.
- **Мета:** Набути навичок вибору транспорту на основі конкретних умов.

3.3. Заповнення транспортних документів

- **Завдання:** Заповнити основні транспортні документи для конкретного прикладу (B/L, AWB, CMR).
- **Діяльність:** Практична робота з заповненням документів, перевірка їх правильності.
- **Мета:** Розуміння важливості точного документального оформлення.

3.4. Оцінка ефективності транспортування

- **Завдання:** Проаналізувати ефективність різних транспортних рішень для одного і того ж товару.
- **Діяльність:** Порівняння різних варіантів транспортування за критеріями витрат, часу доставки та ризиків.
- **Мета:** Розуміння якості та ефективності різних транспортних рішень.

3.5. Розробка транспортної стратегії для підприємства

- **Завдання:** Розробити стратегію транспортування для підприємства, що займається експортом або імпортом товарів.

- **Діяльність:** Визначення основних аспектів стратегії (вибір транспорту, оптимізація витрат, документообіг).

- **Мета:** Набути навичок розробки комплексної транспортної стратегії.

4. Обговорення та підведення підсумків

- **Звіт студентів:**

- Презентація результатів практичних завдань.

- **Дискусія:**

- Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань.

- Обговорення можливих рішень і покращень.

- **Оцінювання:**

- Оцінка виконаних завдань.

- Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

- **Рекомендації:**

- Подальші джерела для самостійного вивчення теми.

- Корисні літературні та онлайн-ресурси, що стосуються транспортної логістики та зовнішньоекономічної діяльності.

- **Завдання на самостійну роботу:**

- Підготовка до наступного заняття.

- Додаткові вправи для поглиблення знань, такі як розробка плану транспортування для нових сценаріїв або дослідження нових тенденцій у транспортній логістиці.

План практичних занять для теми 10: Страхування ризиків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності

План практичних занять

1. Вступ до теми

- **Огляд сутності страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності:**

- Визначення терміна "страхування ризиків" у контексті зовнішньоекономічної діяльності.

- Значення страхування для підприємств, що займаються міжнародною торгівлею.

- **Цілі та завдання практичного заняття:**

- Ознайомлення з планом роботи.

- Очікувані результати: розуміння ролі страхування у мінімізації ризиків, навички оцінки та вибору страхових продуктів.

2. Теоретичний аспект

- **Основи страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності:**

- **Типи ризиків, що страхуються:** кредитні ризики, ризики неплатежу, транспортні ризики, політичні ризики, ризики зміни валютних курсів.

- **Страхові продукти для зовнішньоекономічної діяльності:**

- Страхування кредитних ризиків.

- Страхування товарів у дорозі (інкотермс).

- Страхування валютних ризиків.

- **Процес страхування:**
 - Оцінка ризиків і визначення страхових потреб.
 - Вибір страхового полісу та страховика.
 - Оформлення договору страхування.
 - Виплата страхових відшкодувань і врегулювання претензій.
- **Обговорення ключових термінів і понять:**
 - Поліс страхування, франшиза, страхова премія, сума страхового покриття, винятки з покриття.

3. Практичні завдання

3.1. Аналіз ризиків у зовнішньоекономічній діяльності

- **Завдання:** Виявити та проаналізувати ризики, з якими стикається підприємство при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
- **Діяльність:** Розробка списку можливих ризиків і їх впливу на бізнес.
- **Мета:** Розуміння типів ризиків і їх можливого впливу на зовнішньоекономічну діяльність.

3.2. Оцінка страхових продуктів

- **Завдання:** Оцінити різні страхові продукти, що підходять для мінімізації виявлених ризиків.
- **Діяльність:** Порівняння страхових полісів різних страхових компаній, аналіз умов покриття та витрат.
- **Мета:** Набути навичок вибору відповідних страхових продуктів для конкретних ризиків.

3.3. Заповнення страхового полісу

- **Завдання:** Заповнити страховий поліс для конкретного випадку (наприклад, страхування товарів у дорозі).
- **Діяльність:** Практична робота з заповнення полісу, перевірка відповідності інформації.
- **Мета:** Розуміння процесу оформлення страхового полісу та важливих деталей.

3.4. Симуляція випадку врегулювання страхового випадку

- **Завдання:** Розробити сценарій страхового випадку та симулювати процес врегулювання.
- **Діяльність:** Оцінка збитків, подання претензії, комунікація зі страховою компанією, отримання відшкодування.
- **Мета:** Розуміння процесу врегулювання страхового випадку та важливих аспектів.

3.5. Розробка стратегії страхування для підприємства

- **Завдання:** Розробити стратегію страхування для підприємства, що займається зовнішньоекономічною діяльністю.
- **Діяльність:** Визначення необхідних страхових продуктів, створення плану страхування.
- **Мета:** Набути навичок розробки комплексної стратегії страхування для підприємства.

4. Обговорення та підведення підсумків

• Звіт студентів:

- Презентація результатів практичних завдань.

- **Дискусія:**

- Обговорення проблем, які виникли під час виконання завдань.
- Обговорення можливих рішень і покращень.

- **Оцінювання:**

- Оцінка виконаних завдань.
- Надання рекомендацій для покращення.

5. Заключні рекомендації

- **Рекомендації:**

- Подальші джерела для самостійного вивчення теми.
- Корисні літературні та онлайн-ресурси, що стосуються страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності.

- **Завдання на самостійну роботу:**

- Підготовка до наступного заняття.
- Додаткові вправи для поглиблення знань, такі як розробка сценаріїв страхування для нових видів ризиків або дослідження нових страхових продуктів.

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Що таке зовнішньоекономічна діяльність? Які її основні складові частини?
2. Які основні види зовнішньоекономічної діяльності існують (експорт, імпорт, інвестиції, міжнародні послуги)?
3. Які фактори впливають на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства?
4. Як зовнішньоекономічна діяльність впливає на національну економіку?
5. Що таке міжнародна торгівля і які її основні елементи?
6. Які є основні теорії міжнародної торгівлі (теорія абсолютних переваг, теорія порівняльних переваг)?
7. Які основні торгові бар'єри (тарифні і нетарифні) впливають на міжнародну торгівлю?
8. Як аналізувати торговельний баланс і які його основні показники?
9. Які основні міжнародні економічні організації і яка їх роль у світовій економіці (СОТ, МВФ, Світовий банк)?
10. Як ці організації впливають на зовнішньоекономічну діяльність країн?
11. Що таке валютний курс і як він впливає на зовнішньоекономічну діяльність?
12. Які існують системи валютного регулювання і які їхні основи?
13. Як валютні ризики впливають на міжнародні угоди і як їх можна мінімізувати?
14. Що таке міжнародні інвестиції і які їх основні види (прямі іноземні інвестиції, портфельні інвестиції)?
15. Як інвестиційні угоди впливають на економіку країни та на підприємства?
16. Які основні фактори потрібно враховувати при виборі інвестиційної стратегії?
17. Яка роль митного регулювання у зовнішньоекономічній діяльності?
18. Які основні види митних платежів і процедур існують?
19. Що таке нетарифні бар'єри і як вони впливають на зовнішню торгівлю?
20. Як правильно укласти міжнародні контракти (умови поставки, платежу, відповідальності)?
21. Які основні елементи міжнародного контракту купівлі-продажу?
22. Які юридичні аспекти важливо враховувати при укладанні міжнародних угод?
23. Як розробити ефективну стратегію зовнішньоекономічної діяльності для підприємства?
24. Які є стратегії виходу на міжнародний ринок?
25. Як здійснювати моніторинг та аналіз зовнішньоекономічної діяльності?
26. Які основні види ризиків існують у зовнішньоекономічній діяльності (фінансові, політичні, комерційні)?
27. Як здійснюється страхування ризиків у міжнародних операціях?
28. Які основні помилки можуть бути допущені в зовнішньоекономічній діяльності і як їх уникнути?
29. Які успішні кейси можна розглянути як приклади успішного ведення зовнішньоекономічної діяльності?

8. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опитування;
- тестування;
- презентації результатів наукових досліджень;
- екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студентів з навчальної дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності» здійснюється відповідно до графіка:

Модуль	
Поточний контроль за змістовий модуль 1	Поточний контроль за змістовий модуль 2
Підсумковий контроль за модуль : екзамен	

Протягом семестру студенти вивчають один модуль з дисципліни. Модуль складається з двох змістових модулів. Після виконання кожного змістового модуля (лекції та практичні заняття) здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи.

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- поточний контроль роботи студента протягом семестру;
- контроль самостійної роботи;
- контроль за виконання модульних завдань.

Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни становить від 0 до 100 балів і складає середнє арифметичне балів за змістові модулі, кожен із яких оцінюється від 0 до 100 балів.

Форми поточного контролю: Оцінювання активності під час аудиторних занять здійснюється за допомогою експрес-опитування, доповідей та презентацій (від 0 до 10 балів).

Публікація наукової статті у фаховому виданні та виступ на науковій конференції оцінюються у 20 балів.

Оцінювання самостійної роботи. Виконання самостійної роботи студентів полягає в опануванні теоретичного матеріалу дисципліни. Як засіб контролю застосовується такі форми: усне опитування, участь в обговоренні дискусійних питань, експрес-опитування, тестування.

Усне опитування, тестування, участь в обговоренні дискусійних питань, презентації виконаних завдань та досліджень оцінюються у межах від **0 до 10 балів**.

Форма модульного контролю: Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової роботи, яка оцінюється у межах від 0 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Студент, який у результаті поточного оцінювання отримав більше 60 балів, має право не складати екзамен з дисципліни. У такому випадку в залікову відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. Якщо студент хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він повинен складати екзамен.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані здавати екзамен з дисципліни. У разі, коли відповідь студента під час екзамену оцінена менш ніж 60 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів). Без цього він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Незалежно від того, чи студент складає екзамен у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на екзамені, тобто, виходячи із 100 балів (результати поточного контролю не враховуються), але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
(змістовий модуль 1)**

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
(змістовий модуль 2)**

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Активність, участь в обговоренні	5	10	5	10
Усне опитування	4	40	4	40
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

У визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової роботи, яка оцінюється у межах від 0 до 50 балів. До кожного варіанта модульної контрольної роботи входять наступні види завдань:

1. Знайдіть правильну відповідь (25 по 2 бали)

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Незалежно від того, чи студент складає екзамен у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки екзамен відбувається у вигляді тестових завдань. У визначений деканатом термін здійснюється підсумковий контроль у вигляді письмової роботи (тести), яка оцінюється у межах від 0 до 100 балів, але при цьому виставлена підсумкова оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

При оцінюванні підсумкової письмової роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань.

Екзамен оцінюються за 100-бальною шкалою, диференційованою шкалою та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Диференційована шкала	Мін. бал -Макс. бал
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

У «Положенні про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті», що затверджено Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р. вказано, що ключовою проблемою визначення рівня знань студентів під час проведення екзаменів та заліків є критерії оцінок. При цьому необхідно керуватися таким:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, A) заслуговує студент, який: всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку « добре» (82-89 балів, B) заслуговує студент, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує студент, який: в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує студент, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) заслуговує студент, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) виставляється студенту, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (35 балів, F) виставляється студенту, який: володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України 28.06.1996//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Господарський кодекс України //Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144
3. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/page>.
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-IX. Документ 959-12, остання редакція від 16.11.2006 // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua> ^[1]_[SEP]
5. Закон України “Про Митний тариф” від 19.09.2013 №584-VII) // База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Законом України “Про валюту і валютні операції” від 21.08.2018// База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Закон України “Про ратифікацію Протоколу про вступ України до СОТ” від 10.04.2008 року// База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Закон України “Про міжнародне приватне право” від 23.06.2005 р// База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Указу Президента України "Про приєднання України до міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів" від 17.05.2002р. №466/2002// База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Положення “Про встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та курсу банківських металів і розрахунку довідкового значення курсу гривні до долара США”, яке затверджено Постановою Правління Національного банку України від 19.07.2018 № 80
11. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб. К.: Знання, 2006. 462 с. (Вища освіта ХХІ століття)
12. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: кредитно модульний курс: Навч. посіб. 3-тє вид., перероб. Та доп./ За ред.. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, К.І. Ржепішевського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 288 с.
13. Шкурупій О.В., Гончаренко В.В., Артеменко І.А. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб. / За ред.. О.В. Шкурупій. К.: Центр учбової літератури, 2012. 248 с.
14. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. 3-тє видання перероблене та доповнене : Підручник /. К. : Центр навчальної літератури, 2008. 432 с.
15. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посібник / А.П. Рум'янцев; Н.С. Рум'янцева . К. : Центр навчальної літератури, 2006. 376 с.
16. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Підручник / За ред. І.В. Багрова . К. : Центр навчальної літератури, 2004. 580 с.
17. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регламентування: Навч.посібник/ За ред.. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С. К. : Центр навчальної літератури, 2010. 648 с.

18. Пазуха М.Д. Зовнішньоекономічна діяльність (загальні положення). Навчально-методичний посібник. К.: центр учбової літератури, 2008. 230 с.
19. Кириченко А.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. К., 2007. 356 с.
20. Митне право: навч.-метод. посіб. / Б.А. Кормич, Н.О. Коваль. Одеса: Фенікс, 2021. 132 с.
21. Митний контроль та митне оформлення : навч. посіб. / О.Ю. Сидорович, О.В. Годованець, І.П. Кекіш. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 250 с.
22. Танасієва М. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / М.М. Танасієва. Чернівці: Технодрук, 2021. 100 с.

Додаткова:

1. Макогон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 423 с.
2. Зовнішньоекономічні операції і контракти: Навч. посібник / Коллект. автор, Козик, В.В., Панкова, Л.А., Карп'як, Я.С., Григор'єв, О.Ю., Босак, А.О. К., 2004. 563 с.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Опорний конспект лекцій / О.В. Пазиніч. Полтава : РВВ ПУСКУ , 2003. С. 352 с.
4. Особливості організації зовнішньоекономічної діяльності в Україні // Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посібник / Кадуріна, Л.О. К., 2007. С.11-14.
5. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч.-метод. посібник / В.Б. Марченко; Д.В. Шаповалов . К. : КНЕУ, 2005. С. 354 с.
6. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: підручник. К.:КНЕУ, 2003. 948с.
7. Багрова І., Гетьман О. Міжнародна економічна діяльність України: Навч. пос. / За ред.. І.Багрової. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 384с.
8. Кухарська Н., Харічков С. Міжнародна економічна діяльність України: Навч. пос. «Одіссей», 2006. 456с.
9. Міжнародна економіка: Навч. посібник. / За ред. Козака Ю. К.:Центр навчальної літератури, 2004, 2004. 608с.
10. Савельєв Є. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: підручник. Тернопіль: Екон. Думка, 2002. 504с.
11. Світова економіка: Підручник / За ред.. А.Філіпенко. К.:Либідь, 2000. 582с.
12. Україна: стратегічні пріоритети: Аналітичні оцінки – 2006: Монографія / За ред.. О.Власюка. К.:НІСД, 2006. 576с.
13. Сіваченко І.Ю. Вільні економічні зони. Навч. посібник./І.Сіваченко, Н.Кухарська, М.Левицький. К.: Дакор; М.: Алерта, 2002. 480с.

Інформаційні ресурси:

1. Банк міжнародних розрахунків. URL: <http://www.bis.org>
2. Бібліотека Верховної Ради України. URL: <http://lib.rada.gov.ua>
3. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://gntb.gov.ua>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Євростат. URL: <http://www.eurostat.com>
6. Законодавчі і нормативні акти України. URL: <http://www.uazakon.com>
7. Індекс економічної свободи Heritage Foundation. URL: <http://www.heritage.org>
8. Індекс сприйняття корупції Transparency International. URL: <http://www.transparency.org>
9. Інститут Реформ. URL: <http://www.ir.org.ua>
10. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
11. Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД). URL: <http://www.unctad.org>
12. Міжнародна організація з міграції. URL: <http://www.iom.org.ua>
13. Міжнародне енергетичне агентство. URL: <http://www.iea.org>
14. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org>
15. Міністерство економічного розвитку та торгівлі. URL: <http://www.me.gov.ua>
16. Міністерство закордонних справ України. URL: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/840.htm>
17. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
18. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
19. Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). URL: <http://www.oecd.org>
20. Організація об'єднаних націй. URL: <http://www.un.org>
21. Президент України. URL: <http://www.president.gov.ua>
22. Світова організація торгівлі (СОТ). URL: <http://www.wto.org>
23. Світовий Банк. URL: <http://www.worldbank.org>
24. Світовий економічний форум. URL: <http://www.weforum.org>
25. Україна й Світова організація торгівлі. – <http://wto.in.ua>
26. Україна фінансова: Інформаційна база даних. URL: <http://www.ufin.com.ua>
27. Центр соціально-економічних досліджень CASE-Україна. URL: <http://www.case-ukraine.kiev.ua>
28. Центральноевропейська ініціатива (ЦЄІ). URL: www.ceinet.org

**Методичні рекомендації
до вивчення навчальної дисципліни**

«Основи зовнішньоекономічної діяльності»

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньої програми «Митна справа та оціночна діяльність»**

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Зам. № 107. Ум.друк.арк. 2,21. Наклад 100 прим.

Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ «УжНУ»
88000, м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89
E-mail: dep-editors@uzhnu.edu.ua